

ГРАНИЧНА ЗАСТРАХОВКА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“ НА АВТОМОБИЛИСТИТЕ В СТРАНИТЕ ОТ ЕС

преди лицето да е напуснало страната.

Граничната застраховка се сключва с издаване на застрахователна полица, чиито реквизити и съдържание са строго регламентирани. Полицата за Гранична застраховка следва да отговаря на установените стандарти по отношение на наименование - Гранична застраховка, цвят, валидност и териториален обхват на действие, включващ всички страни членки на ЕС, както и Швейцария, Хърватска, Андора, Исландия и Норвегия. Всички гранични застраховки, сключени на територията на Република България относно МПС от трети държави, се гарантират от Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ) в съответствие с Вътрешните правила на Съвета на Бюрата. НББАЗ определя единната форма на полиците за Гранична застраховка, както и поема администрирането, отпечатването и разпространяването ѝ между своите членове. Минималният срок на действие на Гранична застраховка, издавана на територията на България, е 1 месец, а максималният срок - 3 месеца. Срокът на Граничната застраховка не може да бъде продължаван, но може да бъде сключен нов застрахователен договор. При наличието на законова рамка по отношение на Граничната застраховка за българския застрахователен пазар би представлявало интерес **какви са европейските практики и опит** в тази област. Съгласно европейската статистика огромната част от граничните застраховки се сключват на територията на страни членки на ЕС, представляващи **външна граница** за съюза. В настоящото изложение ще се опитаме да направим преглед на европейските решения и практики по отношение на Граничната застраховка. Анализът обхваща и статистически данни и законодателните решения в периода 2004-2005 г., които са подадени и обработени от националните бюро.

Общи положения

Уредбата на Граничната застраховка в страните членки на Европейския съюз съдържа разнообразни решения и практики, като се базира и на следните общи по-

ложения:

- В страните от ЕС Граничната застраховка се издава едновременно със сертификат ДЗелена карта, който има удостоверяваща функция и подчертава, че обхваща на действие на тази застраховка се отнася не само за територията на страната, издател на полицата, а и за територията на целия ЕС.
- Гранична застраховка и сертификат „Зелена карта“ могат да бъдат издавани не само на ГКПП, но и във вътрешността на страната.
- Форматът и съдържанието на Граничната застраховка трябва да бъдат стандартизирани по отношение на валидността и териториалния обхват на покритие на полицата.

Статистически данни

Особен интерес представляват и статистическите данни по отношение на Граничната застраховка. За 2004 г. най-значителен брой гранични застраховки са сключени в Полша - 317 705 полицы. На следващо място се подреждат прибалтийските републики: Литва - 262 802, Латвия - 34 794, Естония - 24 333, и страни като Испания - 6 310, и Унгария - 3 070 полицы. Прави впечатление, че броят на сключените гранични застраховки в следващите ги страни е съвсем незначителен, имайки предвид факта, че по-голямата част от тях са държави с вътрешни граници за ЕС. Така например сключените гранични застраховки в Германия са 953, в Италия - 768, в Австрия - 500.

Подобно е разпределението и на застрахователните премии от сключените през 2004 г. гранични застраховки на територията на ЕС, като първенец в тази класация е Литва с 3.9 млн. евро, следвана от Полша - 3.47 млн. евро, Ис-

пония - 773 хил. евро, и Естония - 546 хил. евро.

Съществен елемент е и броят на регистрираните щети в страните от ЕС, както и стойността на изплатените застрахователни обезщетения и заделените резерви.

Най-голям е броят на регистрираните щети по гранични застраховки, издадени в Полша - 1300, като размерът на изплатените застрахователни обезщетения е 1.2 млн. евро. На следващо място са страни като Литва - 428 щети и 327 хил. евро изплатени застрахователни обезщетения, Латвия - 130 щети, и Унгария - 31 щети. Най-голямата щета за 2004 г. е образувана за пътнотранспортно произшествие, настъпило на 30.09.2004 г. на територията на Великобритания въз основа на Гранична застраховка, сключена в Литва, при което са причинени значителни имуществени и неимуществени вреди. Заделеният резерв за покриване на щетите е 2.01 млн. евро.

Цитираната статистика повдига редица въпроси относно съотношението на събрани застрахователни премии по гранични застраховки и риска от настъпване на застрахователни събития и изплащане на застрахователни обезщетения. В тази връзка следва да бъде направен и сравнителен преглед на решенията в страните от ЕС по отношение задължението за осигуряване на презастрхователно покритие на рисковете по Граничната застраховка. Анализът обхваща законодателните решения в периода 2004-2005 г.

Презастрховане

В страните членки на ЕС са възприети два подхода за решаване на проблемите, свързани с осигуряването на презастрхователно покритие на рисковете по Граничната застраховка. В първата група страни, в която влизат Германия, Дания, Унгария и други, няма законово задължение за осигуряване на презастрхователно

покритие на рисковете по Граничната застраховка.

Другият подход е възприет от страни като Австрия, Белгия, Чехия, Испания, Гърция, Италия, Литва, Латвия, Естония, Полша, Словакия, Словения и други, в чието законодателство е залегнало задължение за презастрховане на рисковете по сключени гранични застраховки. В някои от страните задължението е вменено на Националните бюро или Гаранционните фондове, които са длъжни да сключват презастрхователни договори за своите членове, докато в други страни задължението е за самите застрахователни компании, които предлагат Гранична застраховка. Имайки предвид размера на застрахователните премии и рисковете, които следва да покрива Граничната застраховка, някои презастрхователни компании се въздържат от осигуряване на презастрхователно покритие на рисковете по Граничната застраховка. Илюстрация за това е оттеглянето на Suisse Re от презастрхователния договор с Националното бюро на Италия през 2005 г.

Срок

По различен начин в страните членки на ЕС е уреден и въпросът относно срока на Граничната застраховка, както и възможността за продължаването му.

В една част от страните членки на ЕС, между които Австрия и Великобритания, няма законодателно решение относно срока на Граничната застраховка. В тези страни практиката на застрахователните компании, сключващи гранични застраховки, е наложил обичайни сроко-

ве на застраховката, като във Великобритания той е от 1 ден до 1 година.

В други страни от ЕС законодателното решение е фиксиран срок на Граничната застраховка, като в Чехия този срок е 15 дни, а в Гърция и Унгария - 30 дни. Срокът на застраховката не може да бъде продължен, но може да се сключи нова Гранична застраховка за същия срок.

Най-широко разпространение е намерил подходът за определяне на минимален и максимален срок на Граничната застраховка, като този срок е различен в различните страни членки на ЕС. В страни като Германия, Дания, Норвегия и Полша срокът на Граничната застраховка е от 1 месец до 1 година, в Латвия, Словакия и Словения - от 15 дни до 1 година, в Испания и Естония - от 15 до 180 дни, в Италия - от 15 до 45 дни, в Литва - от 15 до 90 дни, във Франция - от 30 до 90 дни, в Швейцария - от 1 до 6 месеца.

Посочените срокове могат да бъдат продължавани до предвидения максимален срок в Германия, Дания, Испания, Естония, Франция, Италия, Норвегия и Словакия, докато в страни като Белгия, Литва, Латвия, Полша, Словения и Швейцария срокът на сключена Гранична застраховка не може да бъде продължаван, като е възможно само сключване на нова застраховка.

Споделянето и прилагането на чуждия опит, съобразявайки го със специфичните български условия, е задължително условие към успешното прилагане на института на Граничната застраховка в България.

АЛЕКСАНДЪР СТОЙКОВ - адвокат,

Адвокатско дружество „Антоанета Димоларова, Розалина Градинарова и съдружници“
Тел./факс: (02) 9802026, 9819178
diacon@mail.techno-link.com www.diaconsult.bg

Консултации и тренинги в областта на:

MV Consulting Ltd.

- Професионални умения при продажбата на животозастрахователни продукти.
- Мотивация, активност, задържане и ефективност при работа с мрежа от посредници в застраховането.
- Умения за презентирание и убеждаване, водене на преговори, работа с възражения.
- Комуникативни умения, ефективно взаимодействие и работа в екип.

Email: mvc@techno-link.com

02/8466359,

GSM 088 786 1109

София 1124,

ул. „Мизия“ № 19, ет.1, ап. 3

софсправка®
национална информационна система

0 900 12 900

За абонати на БТК - (0.96лв/мин.)

12 900

(0.96лв/мин.)

www.sofspravka.com